

hold at skaffe den store brede Befolkning Livets første Fornødenheder til en rimelig Pris. Der er jo ingen Tvivl om, at Tag over Hovedet hører til Livets første Fornødenheder, og det er derfor ikke urimeligt, at den Bestræbelse, som finder sit Udtryk ved Maksimalpriser paa Varer og lignende Bestemmelser, ogsaa udstrækkes til Fastsættelsen af Husleje. Men medens de Varer, som repræsenterer Nødvendighedsartikler, i Almindelighed er kurante, saaledes at det er muligt fra Statsmyndighedernes Side at sætte en bestemt, fast Pris paa dem, saa er Forholdet et andet for Huslejligheders Vedkommende. Den ene Lejlighed er jo ingenlunde lige saa god som den anden, selv Lejligheder med samme Værelsetal kan være af meget forskellig Værdi. Det lader sig derfor ikke gøre at fastsætte en almindelig for alle Lejligheder af en vis Klasse gældende Pris, man maa fastsætte Prisen særskilt for hver enkelt Lejlighed. Derved er det, man er kommet til at overlade Lejens Fastsættelse til et Nævn. Imidlertid kan det jo ikke nægtes, at det i sig selv er en betænkelig Sag saaledes at overlade Fastsættelsen af to Parters Kontraktforhold — endog efter Omstændighederne i Strid med det, de er blevet enige om — til Trediemands Skøn. Det er i Strid med de almindelige formueretlige Regler om, at det er Parterne selv, der skal ordne deres Mellemværende. Derfor er det ikke underligt, at der, naar man har fulgt denne Vej, som vel var nødvendig, saaledes som Forholdene forelaa, at overlade Fastsættelsen af Lejen til Trediemands, nemlig Nævnenes, Skøn, har vist sig visse Vanskeligheder og Ufuldstændigheder ved Lovens Anvendelse i Praksis. Der er gjort opmærksom paa en Række saadanne Forhold, først ved en Indstilling fra Frederiksberg Kommunalbestyrelse af 21. Oktober 1916 og derefter ved en Indstilling fra Formændene i de københavnske Huslejenævne af 30. Oktober 1916. Ogsaa vi fra vor Side er ganske villige til at medvirke til, at man kommer over de Vanskeligheder, der har rejst sig, saaledes at den Lovgivning, vi her er inde paa, kan komme til at virke efter sin Bestemmelse. Men vi mener, at netop fordi Forholdet er saa vanskeligt, som det er paa

dette Omraade, vil det være rigtigt at blive staaende indenfor den allerede angivne Ramme og afhjælpe de Mangler, som praktisk har vist sig, indtil der kan anføres ganske bestemte, overbevisende Grunde til at gaa ud over Rammen, til at anvende tilsvarende Principper paa Omraader, som den gældende Lov ikke omfatter. Det er vor Grundbetragtning i Behandlingen af denne Sag, og ud fra denne Grundbetragtning har vi taget vort Udgangspunkt i den frederiksbergske Indstilling af 21. Oktober 1916, som netop hviler paa denne Opfattelse. Men vi tror for øvrigt, at vi ved det, vi ud fra dette Udgangspunkt foreslaar, ogsaa kommer i alt Fald i Hovedsagen i Overensstemmelse med det, som virkelig er Tanken i den københavnske Indstilling af 30. Oktober 1916.

Jeg skal tillade mig i Tilslutning her til kort at gennemgaa de Ændringsforslag, som vi stiller, idet jeg foreløbig skal lade §§ 1 og 2 i vort Forslag ligge og vende mig til § 3. I § 3 foreslaar vi, at Lov af 9. Juni 1916 § 4 og § 5, 1ste Linie, ophæves. Ærede Medlemmer vil vide, at Loven af 9. Juni 1916 med Hensyn til Sagernes Behandling for Nævnet gjorde en Forskel mellem smaa og store Lejligheder, ikke saa meget i Realiteten, som i første Række med Hensyn til, hvem der skal tage Initiativet. For de store Lejligheders Vedkommende er Forholdet det, at det er Lejerens Sag at rejse Spørgsmaalet for Nævnet, hvis han vil have det frem. Derimod skal for de smaa Lejligheders Vedkommende Ejeren gøre Indberetning til Nævnet, og Nævnet kalder saa Lejeren for sig og forvisser sig om, hvad der er hans virkelige Stilling, hvad der altsaa fra hans Side er Udgangspunktet for Sagens Forhandling. Tanken er naturligvis den, at de Folk, der bor i store Lejligheder, er økonomisk og socialt saa uafhængige, at de er i Stand til at varetage deres Interesser selv, medens derimod de Folk, der bebor de smaa Lejligheder, trænger til Nævnets Hjælp og Vejledning. Imidlertid har det vist sig, saaledes som Forholdene har udviklet sig, at den Grænse, Loven trækker mellem smaa og store Lejligheder i København og Frederiksberg, ikke er tilfredsstillende. Det vil erindres, at store Lejligheder er efter Loven de, der